

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacția și Administrația
PIAȚA LIBERTATEI BRAȘOV
 Telefon 226
 Abonament anual 200 lei
 Pentru străinătate 500 lei
 Anunțuri, reclame, după tarifi

Fondată la 1838 de George Barițiu

Apăre în fie-care zi de lucru

D-l Ionel Brătianu a spus, că știe ceva: „că d-nii Inuleț și Nistor sunt icoana fidelă a simțimentelor celor în numele cărora au vorbit la un banchet liberal“.

Dar știe d-l Brătianu CINE și CĂȚI sunt aceia în numele cărora au vorbit d-nii Inuleț și Nistor?!

VIS ȘI REALITATE

D-l ministru de finanțe a vorbit....

D-l Vintilă Brătianu oferă majorității Camerei liberale năucite de teroare; un buchet de roze speranțe — pe când țara geme sub mizerie și dezorientare economică-financiară.

D-l Vintilă Brătianu și-a apărut Joi, la Cameră, politica sa financiară. A citat cifre din belgiu și, în specia, s'a lăudat cu bugetul d sale și cu încasările statului. În 9 luni, încasări de 9 miliarde, față de anul trecut 4 miliarde. Și d-l ministru a afirmat că diferența nu provine din încasări superioare ci și din oprirea risipei.

Cifrele prezentate astfel erau menite să facă impresiune. Majoritatea aplauda înfrigurată de strălucita stare financiară a țării. Când d-l Brătianu înșira încasările și plățile — toți credeau că s'a isprăvit cu deficitul, că s'au aranjat plățile datorită statului, că „bănci serioase“ din străinătate ni-au sărit în ajutor — în fine, o politică financiară de interes general, fără nici o umbră de interes liberal.

În legătură cu această înfloritoare situație, cele 600 milioane lei acordate funcționarilor — unii spun sub presiunea grevei generale — apăreau și ele ca un punct satisfăcut din programul financiar al guvernului liberal!..

Consolidarea bonurilor de tezaur — aproape gata și în cele mai bune condiții.

Producția industriei și în special a petrolului mărită. Totul în progres vădit, față de ieri. Cifrele d-lui ministru de finanțe o afirmă categoric.

D-l Madgearu, care a provocat această explicație a d-lui ministru de finanțe, afirmase însă, că *stăm rău*, că exportul nu s'a mărit decât cu 20 la sută față de anul 1921, și cu mult inferior exportului dinainte de război, deși țara s'a mărit. Apoi că nu s'a făcut nimic pentru intensificarea producției minei, a gazului metan, etc. — fiindcă așa cer interesele bancare liberale direct interesate în această chestiune (vezi Petroșeni, vezi Steaua Română, etc.).

Pentru transporturi s'a folosit materialul adus de averescani și liberali n'au făcut nimic pentru intensificarea lui.

Privitor la buget, d-l Madgearu a spus că *guvernul a făcut iarăși o politică nenorocită. N'a găsit mijloace nici pentru întreținerea îndăjământului.*

Industria particulară nu primește plata furniturilor date statului. În schimb, guvernul, pentru a acapara industria prin băncile de cari dispune, a sporit reescomptul Băncii Naționale cu un miliard jumătate, iar celelalte întreprinderi n'au găsit credit și au stagnat. Industria particulară are de încasat dela stat datorii de aproape un miliard jumătate lei din trecut!..

D-l Madgearu a mai arătat, că guvernul n'a avut o politică financiară și economică pricepută și că scumpetea a sporit cu 50 la sută în anul 1922.

Și, pe urma acestei politici, căderea leului, care poate fi speculată în voie de rău-voitorii țării și de bancherii speculanți.

D-l ministru de finanțe, cum am spus mai sus, a arătat tocmai dimpotrivă.

Cetățianul pe cine să creadă? Pe d-l ministru de finanțe, care a jonglat cu cifrele ore întregi la Cameră?

Cifrele d-lui ministru arată, negru pe alb, că țara poate trăi și fără ajutorul din afară și că nu stăm rău, că avem excedente, că funcționarii au primit ajutoare suficiente, că, în fine, toate spe-

ranțele să le punem în politica financiară a guvernului, care a echilibrat finanța statului, etc. etc.

Am repetat acestea, ca să fie și mai evidentă contradicția cu ceea ce simte cetățeanul în viața de toate zilele.

Traial a ajuns de nesuferit, leul sub 10 centime, mărfurile se scumpesc, lemnele au prețuri exorbitante, vitele așisderea (la Braşov, în târg liber, s'au cumpărat de exportatori cari concurează pe măcelarii noștri, cu 18 lei kgr. carne vie), petrolul de asemenea, pâinea idem, — în sfârși, totul arată o urcare de 50—100%. Unele alimente ating 300 la sută de pildă untura.

Industriași se plâng de favorurile dela cfr., de sistemul „precăderii“, de lipsă de vagoane — și pe deasupra de o lipsă de numerar, în afară că Statul nu plătește ceea ce dătează.

Apoi, la primăvară, perspectiva cea mai rea în conflictele dintre lucrători și patroni, urcarea salariilor și, consecința naturală, scumpetea mărfurilor. În general, scumpetea generală!..

Mai poate crede cineva în cifrele d-lui Vintilă Brătianu? O' avea d-sa dreptate — dar noi știm că alta e situația reală, pe care fiecare cetățean o simte. Și mai știm că instituțiile liberale economice și financiare, societățile lor și întreprinderile băncilor lor — dau tantume de milioane și lefuri de milioane favorizilor guvernului de azi. Exemple, la îndemână ori și cui. Toți acești favorizii huzuresc împreună cu speculanții nevoilor noastre, pe spina poporului, pe urma acaparărilor partidului liberal în averea publică. Partizanii se îmbogățesc cu zeci de milioane prin Ardeal (zilele trecute un prefect — sărac a fost dar bogat este — și cu un văr al său, funcționar comercial, căuta să cumpere o fabrică de spirit și aveau gata să numere valoarea de 6 milioane lei. De unde banii aceștia, la niște oameni cari, notoriu, n'aveau avere înainte cu un an?) Am citat un exemplu, la întâmplare... Ce le pasă partizanilor de valută — când au lefuri de zeci și sute de mii lei lunar. De pildă, leafa d-lui director general dela Banca Românească și a celui dela Steaua Română!.

Traial este scump numai pentru mulțimea cetățenilor săraci și sărăciți — dar nu pentru favorizii guvernului Brătianu și în special ai d-lui Vintilă Brătianu!..

Cât privește pe funcționarii publici — sânt în cea mai dureroasă situație. *Mizeria lor e o pată rușinoasă pe întreaga țară! Nu vorbim de cei necinstiți — cari și-au făcut averi la*

adăpostul politicii averescano-liberale. De-altfel, cu toate aceste realități, am vrea să fie adevărat ceace a susținut d-l Vintilă Brătianu în Cameră — dar nu putem nici să visăm așa ceva, fiindcă realitatea ni ucide ori-ce vis și ori-ce speranță!..

Pentru viitor, voia lui Dumnezeu! Până și vremea ni este împotriva. Semănăturile nu s'au făcut și iarna aceasta grea le va împiedeca și la primăvară. Grâu n'o să avem de exportat; deabia vom avea pentru consumul intern și scump, scump!..

Vite de măcelărie și de muncă și mai rare și mai scumpe. Lemne destule, — acaparate, însă, de speculanți pe când adevărații producători sânt împiedecați să facă negoț — deci tot scumpel!..

Unde este dar baza optimismului d-lui ministru de finanțe?

Să ne lerte, dar ceace a făcut d-sa la Cameră — în aplauzele unei majorități care n'are nici un control și este gata să salute orice aberație dacă vine de pe banca guvernamentală — zicem ceea ce a făcut d-l Vintilă Brătianu este să arunce praful în ochii acelor cari și așa nu văd bine!..

Țara întreagă însă știe și geme sub mizerie, sub dezorganizare, sub hațăr și bunul plac al autorităților, în afară de legi și de orice ocrotire a cetățeanului robitor unor împrejurări vitrege, create de cine?

D-l Vintilă Brătianu aci are de răspuns!..

Cauzele prăbușirii leului

Interpelarea dep. Virgil Madgearu.

Răspunsul d-lui Vintilă Brătianu.

În ședința de Joi a Camerei, fruntașul deputat țărănist *Virgil Madgearu*, și-a dezvoltat interpelarea anunțată asupra cauzelor, cari au determinat scăderea valutei leului.

D-sa a relevat în primul rând promisiunile electorale ale guvernului, care a anunșat consolidarea financiară și urcarea valutei românești, ca să pună aceste promisiuni în contrast cu rezultatele unui an de guvernare liberală.

Oficiosul guvernului — spune d-l Virgil Madgearu — atribue brusca scădere a leului fenomenelor politice internaționale și speculațiilor.

Toate valutele au scăzut din cauza evenimentelor internaționale; nu toate în același măsură. Pentru ce leul s'a înăbușit mai mult?

D-l Vintilă Brătianu, întrerupând pe orator, declară că actualele ocupații nu-i mai îngăduesc să facă vizita cotidiană la oficiosul guvernului, așa cum făcea în timpul opoziției. În consecință, părerile de astăzi ale „Viitorului“ nu mai sunt părerile d-sale.

D-l Virgil Madgearu: D-l ministru de finanțe declară că a făcut tot ce i-a stat în putință, pentru consolidarea financiară a Statului. Dar guvernul nu a făcut nimic pentru activarea exportului, pentru sporirea producției; a lăsat liber importul — spre a satisface aviditatea cererilor comerciale; nu a echilibrat balanța exportului cu a importului și — prin măsura monopoliului grâului — a determinat mișcarea producției. Tot politica nenorocită a guvernului a împiedicat exportul prin taxele vamale, menite — zice-se — să comprime prețurile în interior. Prețul intern însă, s'u urcat la cel extern, determinând scumpirea enormă a traifului.

Dar guvernul nu s'a interesat nici de industrie, nici de izvoarele de producție. Nu s'a făcut nimic pentru rezolvarea problemei fierului în România, căci de un an, guvernul se căsnește să acapareze pentru finanța liberală uzinele „Reșița“; după cum nimic nu s'a făcut nici pentru căile ferate.

În politica financiară, guvernul nu a putut realiza nici cât a realizat Bulgaria. Astăzi, leva bulgărească este 1.76 lei! iar d-l ministru de finanțe a rămas dator cu soluțiile pentru plata sarcinilor de război și refacerea economiei naționale, pe cari le anunșase în campania electorală.

Bugetul e fictiv, statul nu-și plătește datorile față de industria privată; stănjănirea producției; acaparea întreprinderilor importante pentru finanța liberală; iată politica financiară a d-lui Vintilă Brătianu, spune d-l Virgil Madgearu, — politică, ce a dus la scăderea valutei și la scumpirea vieții.

Întrebăm — în altă ordine de idei — pe d-l ministru de finanțe, dacă consolidarea bonurilor de tezaur s'a făcut și dacă bonurul de 2 milioane și jumătate lire sterlinge a fost sau nu contractat. Mai întreb, cari sunt soluțiile pentru consolidarea datoriei flotante interne; reducerea datoriei dela Banca Națională, întrucât guvernul a spus că nu pune, în nici un caz, impozit asupra capitalului.

Revenind la scăderea valutei naționale, relevă cauza măturisită de d-l ministru de finanțe: specula.

D-l Madgearu deși recunoaște că specula poate determina, vremelnic, o scădere a valutei, vina o poartă guvernul, care a lăsat să planeze atmosfera imorală în țară, prin modul cum s'au

făcut camuflările societăților străine; modul cum s'au stampilat acțiunile la legețile române și prin specula care s'a făcut din traficul permiselor de import-export.

Această atmosferă a făcut pe speculanții străini să încerce prin deprecierea valutei române — acaparea bogățiilor noastre naționale.

D-l V. Madgearu pune în legătură scăderea valutei cu relațiile internaționale ale României, ajungând la concluzia că „nu poate fi privit cu simpatie un stat care înțelege să joace rolul de tampon expansiunii capitalismului altor state“.

Datorită acestei politici, nu s'a făcut pace cu Rusia. Statul român este calomniat de oficiosul guvernului. El a descoperit conflicte cu toate statele vecine; atentate împotriva Suveranilor (atentatorii nu au fost dați încă în judecată); conflicte la granița cu Ungaria. Știrile acestea s'au răspândit în lume și au avut efect asupra valutei.

Guvernul a făcut din Incoronare un act politic de partid și acum a deslănțuit antisemitismul, incapabil să pună stavilă unei mișcări studențești. Mai mult, guvernul aruncă mânușa întregii țări, încercând să voteze o Constituție de partid.

„Țara are nevoie de colaborarea tuturor forțelor pentru refacerea socială a Statului, de aceea se impune să părăsiți guvernul“.

Prăbușirea leului este un sinistru. În fața acestei situații, în fața perspectivelor negre; și puteți continua cu politica pe care ați dus-o doi ani?

„Sau spuneți cinstii: „Am greșit”, și să plecați dela putere. Dacă nu veți face aceasta, dați dovada, încă odată, că, în toate împrejurările, partidul liberal a pus interesele de partid totdeauna pe deasupra intereselor statului”.

D-l Vintilă Brătianu răspunzând, declară — dela început — că pe d-sa nu-l influențează fluctuațiile leului. Ceeace trebuie să urmărească România, este stabilizarea valutei. Căci trei ipoteze se pot pune în materie valutară: urcare, scădere și stabilizare. Această din urmă ipoteză este urmărită de toate statele, fie că au valută scăzută, fie că au valută forțe.

Și d-l ministru de finanțe intră în domeniul cifrelor, afirmând încă odată, că bugetul ordinar acoperă cheltuielile ordinare ale Statului. D-sa a făcut o politică de bun gospodar; a pus ordine în cheltuieli; n'a recurs la mijloace extraordinare, emisiuni sau împrumuturi externe sau interne „fără are energia să se ridice prin ea însăși”.

Și, ca să facă dovada acestor afirmațiuni, d-l Vintilă Brătianu, aduce la cunoștința Camerei încasările Statului, în nouă luni dela Aprilie până la 1 Ianuarie, în cari s'au încasat 9 miliarde; când anul trecut ele au fost de 4 miliarde.

Din resursele bugetare s'au plătit: Ordonațe în restanță — 350 milioane; 255 milioane, cheltuieli neplătite din bugetul 1921 și 1922; 35 milioane pentru legăți; 43 milioane, cupoane amerate; 40 milioane la Skoda; 61 milioane la diverse bănci din străinătate; 650 milioane pentru funcționari..

D-l Mihalache: După ce v'au amenințat cu greva.

O voce: Și ați scumpit viața lumii față de sporul acordat.

D-l Vintilă Brătianu: S'au plătit avansuri asupra exproprierii, 25 milioane pentru ofițeri, 13 milioane pentru căile ferate; 10 milioane, pentru poduri și șosele, etc.

Am mai suprimat bugetul extraordinar. Impozitul pe capital nu este decât ultima resursă la care recurge Statul în caz de pericol. După cum în timp de război cerem cetățenilor viața, în momentul când finanțele Statului nu vor găsi altă scăpare, vom cere cetățenilor sacrificiul averii”.

În altă ordine de idei d. Vintilă Brătianu anunță că operația consolidării bonurilor de tezaur este pe două treimi asigurată.

Răspunzând unei întrebări formulate de d-l Leonte Moldovanu asupra regimului de import, d-l Vintilă Brătianu declară: Nu putem prohibi definitiv importul, pentru că majoritatea articolelor importate sunt mașini și materii prime necesare industriei naționale.

Ocupându-se de chestiunea cursului schimbului, d-l V. Brătianu arată, în primul rând, că creditul României nu e azi mai mic decât a fost în trecut, ci dimpotrivă. Acest credit, care constituie, — alături de starea producțiunii și de situația financiară în interior — elementul determinant al cursului schimbului, — este multumitor.

Dacă condițiunile de mai sus constituiesc cauzele cari realmente fixează cursul schimbului, sunt și cauze ireale, — cum ar fi specula de bursă, — dar cari nu pot fixa decât un curs efemer, iar nu unul constant.

Intemeiat pe o serie de date cuprinse într'un tablou comparativ, d. V. Brătianu arată că, mergând dela 1920, Iulie, când leul era 37 centime, — acesta a urmat mereu o linie descendentă, cu mai mari sau mai mici fluctuațiuni, ajungând în situațiunea în care l vedem azi.

D. ministru de finanțe arată că, în toate împrejurările, consolidarea unei țări, — constituind o garanție a creației afiate în mâna creditorului, — ar trebui să majoreze creditul acestei țări în afară.

Continuându-și expunerea, d. V. Brătianu spune că emisiunea interioară a biletelor Băncii Naționale nu s'a făcut într'o proporție, care să compromită creditul țării, România s'a ferit să urmeze pilda Germaniei, și s'a ținut într'o atitudine normală. D-la 400 milioane cât era portofoliul comercial al Băncii Naționale înainte de război, azi, el nu e decât de 4 miliarde.

O altă cauză a scăderii leului este și datorita comerțului român în străinătate. Este nesiguranta în străinătate că aceste datorii, față de diferența valutară nu vor fi plătite.

D-l V. Brătianu și-a continuat discursul și în ședința de ieri d. a a Camerei.

„Cei mai de seamă cetățeni”

Scrisul „Viitorului” ne mâna spre disperare. Numărul bunilor Români scăzuse cu totul, în coloanele acestui ziar, care nu vedea nici chiar în frunțașii vicții politice și publice din Ardeal decât „trădători de neam” și „șpioni unguri”.

Ai fi crezut că nici nu mai există român pe aceste plaiuri românești.

Avem acum însă deosebită bucurie să aflăm din coloanele oficiosului guvernului d-lui Brătianu, că nu s'au totuși chiar atât de rău cu sentimentul românesc în Ardeal, precum eram deprinși să credem din scrisul aceluiaș ziar.

Într'un lung raport, pe care oficiosul brătienist îl face asupra activității de propagandă liberală a d-lui ministru Moșoiu în Bihor, cetim — și ne bucurăm:

„Oamenii cu dor de țară și de neam” se pronunță în deplină cunoștință din zi în zi mai mult și se înscriu în rândurile partidului liberal. Numai în ultimele 6-7 zile s-au înscris în partidul liberal din Bihor peste 70 dintre cei mai de vază cetățeni din toate treptele și clasele sociale”.

Urmează apoi lista „oamenilor cu dor de țară și de neam” și „a celor mai de vază cetățeni”. Reproducăm și câteva nume din această listă a „oamenilor cu dor de țară și de neam”, pentru ca să se convingă lumea că are și Ardealul bunii Români..

Ascultați deci: Dr. Somogyi Ötön, ozeșef Rozes, Martin Karpf, Sebestyén

A., Wilhelm Remeny, Leibovici, Nemes Ödön, Ganzel Dezső, Grünvald Herman, Schwartz Aladar, Gück Lajos, Török A., Vuczil Emerik, Hertenlender Géza, Kronovitz Mor, Bokrosmenghert, etc. etc.

Dar credem că-l destul și că-l de prisos să mai repetăm întreaga listă, pe întindere de jumătate de coloană tipar, cu numele neaoșe românești ale „oamenilor cu dor de țară și de neam” ai „Viitorului”.

Nu ne interesează modul cum au ajuns acești buni români în rândurile organizației d-lui Moșoiu.

Un lucru însă pe care nu-l înțelegem, am vrea să-l cunoaștem.

Se știe anume că Bihorul și Oradea se află și azi sub stare de asediu. Pentru cine și din cauza cui? L'eta „Viitorului” e fixată doar cu nume de „oameni cu dor de țară și de neam”.

Trebuie că mai sunt și Români prin Bihor. Și numai ei vor fi cauza măsurilor de restricțiune luate de guvern în acea parte.

Altfel nu putem înțelege rostul stării de asediu acolo.

Păcat că nu sunt și Români „oameni cu dor de țară și de neam” ca „cei mai de seamă cetățeni” din organizația d-lui Moșoiu.

I-am putea scria atunci partidului d-lui Brătianu: Trăiască partidul național liberal!..

Știri din Banat

Timișoara, 1 Febr. 1923.

Intre spirit și spiritism. Curtea de Apel din localitate s'a ocupat ieri cu cazul femeiei Iuliana Samu, condamnată la patru ani închisoare de către tribunalul din Arad, pentru escrocherie și înșelăciune.

Carierea acestei femei s'a început cu ghicitul în cărți, operație care a făcut-o celebră în ținutul Aradului și care i-a adus și pară de din belșug. Cum însă, ea este amblițoasă, a voii să ajungă și mai sus. Auzind de spiritism, s'a gândit că n'ar strica dacă s'ar folosi și de nițică „știință” în manoperile ei colidiane. Fiind însă o ființă foarte ignorantă, ca toate ghicitoarele, ea a confundat noțiunea spiritismului cu aceea a... spiritului. Și a procedat în consecință. Mușterii ei zilnic trebuiau să-i aducă, pe lângă bani, haine și alte lucruri de preț, spirit, cât mai mult spirit — pentru hrănirea spiritului, care le spunea clienților naivi, prin gura ei, secretul viitorului.

Toată comedia aceasta a fost demascată de către un domn din Arad, a cărui soție a cărat, în afară de prețul spiritului, aproape toate albiturile și hainele bărbatului în casa vrăjtoarei, care pretindea că spiritul mai are nevoie, în afară de spirit, și de haine cu care să se îmbrace.

Dată pe mâna justiției, ea a fost condamnată de către tribunalul din Arad, după cum am amintit mai sus, la patru ani închisoare. În urma apelului vrăjtoarei, chestiunea a ajuns înaintea Curții de Apel din localitate, care a redus pedeapsa la doi ani închisoare.

O păruială pe chestiunea unei locuințe. Funcționarul Nicolae Toma dela fabrica de chibrituri stetea în casele subsecretarului Ile Badiu din comuna Ghilad. Anul trecut, mutându-se Badiu la Timișoara, l'a somat pe chiriș să evacueze locuința. Neputând să obțină acest lucru pe cale pașnică, el a recurs la tot felul de șicane. Dovedindu-se și acestea de ineficace, s'a pus pe procese, pe cari, însă, nu le câștiga nici-o dată.

Atunci a recurs la ultimul argument: bătaiea, destul de frecventă în asemenea cazuri. În ziua de 25 l. c. chirișul Nicolae Toma a încesat dela proprietarul său și dela nevasta acestuia o bătaie atât de strașnică, încât a trebuit să fie internat numai decât la spital. Afacerea va da de lucru și autorităților.

Festivalul cercetașilor. Cohorta „Principalele Glod” a cercetașilor din Timișoara a aranjat în ziua de 31 l. c. un foarte reușit festival, în sala dela Casinoul civilo-militar. S'a declamat, s'au cântat câte-va cântece populare și clasice și s'a făcut muzică. Au plăcut foarte mult cele două poezii scrise în dialect bănățean: „Tât paore-i mai, binie” de G. Cănda și „Al mai tarie

om din lumie”, de V. Vlad-Delamarina, declamate cu pricepere de către elevul I. Bosică.

Un caz de un tragic neobișnuit s'a întâmplat în familia muncitorului Mihai Szabo, din circ. Fabric. Femeia lui Szabo era însărcinată și așteptau din zi în zi bucurie familiară. Într'una din zile însă, veni la femeie o moașă, anume Iuliana Barbara. Fără ca să fi fost rugată de cineva, moașa se puse să maseze femeia însărcinată, care, peste puțin timp succombă. La reclamația lui Szabo, moașa a fost arestată și predată parchetului.

Ideea umanitaristă.

„Primul cerc umanitarist din România”

București, 1 Febr. 1923.

În urma străduințelor continue ale marelui luptător umanitarist și scriitor pacific din România, d. Eugen Reigis, s'au pus bazele „Primului cerc umanitarist din România.” Primul comitet al acestui cerc a fost compus dintre cei mai de seamă scriitorii din România, adepți ai ideei umanitare, ca d-nii: Eugen Reigis, Rădulescu-Motru, Barbu Lăzăreanu, Ion Teodorescu, Eugen Filotti, Ion Slavici, Ion Pas și alții.

În manifestul lansat de acest comitet, care se adresează tuturor intelectualilor și muncitorilor luminați, fără deosebire de naționalitate, și în lucrarea d-lui Eugen Reigis: „Principiile umanitariste”, s'a putut vedea marea menire ce o are ideea umanitaristă care va fi salvatoarea omenirii și care reprezintă dreptatea, fraternitatea și egaliitatea, în înțeles internațional.

În excelența lucrare apărută: „Umanitarismul și Internaționala intelectualilor”, d. Eugen Reigis, tratează pe larg și în mod științific despre istorie, filozofie, religie, estetică, știință, și socialism etc. și despre Internaționala intelectualilor, care prin munca spirituală, va înfăptui înfrățirea popoarelor, va umpluza omenirea și va transforma în colaborare cu Internaționala proletarilor, societatea omenescă de astăzi.

Pentru ca această idee să câștige cât mai mulți aderenți, mai ales aici în România, care e una dintre cele mai înapoiate țări în domeniul civilizației interioare și exterioare, comitetul „Primului cerc umanitarist din România” în frunte cu d-l Eugen Reigis, a înființat o bibliotecă umanitaristă, la care vor colabora cei mai de seamă scriitori din România și din alte țări.

Mihail Sarda.

Partidul național român, organizația București, ține azi, Sâmbătă, și mâine Duminecă, două întruniri publice în Capitală. Prima are loc azi la orele 3 în str. Viitorului 154, iar a doua, mâine, în Bulevardul Ghica 40.

O intervenție ciudată.

Din Prejmer ni se comunică următoarea informație:

În diverse rânduri populațiunea română și săsească din com. Prejmer — din această comună, care până acum, grație conducătorilor cu simț de răspundere ai ei, a fost ferită de frecările și zguduiriile obvenite în alte comune din jur — și-a exprimat dorința ei hotărâtă de a i se da voie să-și aleagă, pe lângă actuala antistie comunală (mixtă: compusă în jumătate din Români și din Sași) și o reprezentanță comunală, constatătoare din 40 membrii.

Această reprezentanță comunală ar fi avut rolul binepriceput, ca răspunderea, care azi se resfrânge asupra pușinilor funcționari și consilieri comunali, să fie lărgită asupra cât mai multor reprezentanți aleși de popor.

Asupra acestui lucru atât actuala antistie comunală cât și populațiunea din comună erau de perfect acord, intrucât prima s'ar fi simțit ușurată în răspunderea ei, iar ultima ar fi avut satisfacția de a fi reprezentată prin aleși ei în toate chestiunile de interes mai mare.

Într'acestea o ordinațiune ministerială dispune că mandatul comisunilor interimare din întreg cuprinsul țării se prelungește până la intrarea în vigoare a noii legi administrative și cel mult cu un an.

Prin urmare, antistiile comunale actuale rămân în funcțiune, și comitete comunale noi nu se aleg.

Cu toate acestea populațiunea din Prejmer a stăruit să se intervină pentru alegerea acestui comitet.

O listă a fost lansată pentru a fi scrisă de popor în sprijinul acestei cereri. S'au adunat astfel vre-o 300 subscrieri.

Până aci întreaga afacere este în cea mai perfectă ordine.

Iată însă că intervine elementul miraculos.

Listă de subscrieri ajunge în mâna unui tânăr sătean, V. Șandru, care nu posedă nici o altă calitate, decât că este finul d-lui maior în rez. N. Teodoru, binecunoscut în Brașov.

V. Șandru prezintă lista de subscrieri, cu cele 300 iscălituri pentru re-

prezentanța comunală nașului său, d-lui maior Teodoru.

D-l maior, care a mai jucat în Prejmer de câteva-ori rolul providențial de „deus ex machina”, ținând adunări pentru diverse partide politice, se prezintă cu cele 300 iscălituri și cu o cerere — anexată ulterior — d-lui prefect al județului și intervine, în baza simplei recomandări a finului său, ca primăria comunală din Prejmer, și în special primarul, primnotarul, casierul și tatorul orfanal să fie înlocuiți de urgență.

Prefectul județului i-a cerut, firește, d-lui maior, motivarea acestei cereri ciudate.

Neputându-le prezenta — căci nu există — le-a promis pe mai târziu, când... i le va furniza... finul.

V. Șandru deci, încurajat de 2-3 ortaci ai lui, cari ar fi dorit să fie denumiți în locul funcționarilor de azi, abuzează de iscăliturile a 300 de oameni, le anexează unei cereri, de care el n'aveau cunoștință și cu care ei nu voiau să se identifice.

D-l maior Teodoru, ca într'un pașalâc, de bună credință sau nu, își însușește cererea, intervine la d-l prefect, fără a cunoaște alte motive, decât pe cari promisese că i le va furniza finul său, viitorul primar.

Crede oare d-l maior — căci finul său este un iresponsabil — că pe această cale contribuie la consolidarea ordinii publice în satele noastre din județ?

În orice caz intervenția d-sale ne pare foarte ciudată. Și nu credem de prisos sfatul ce i-l dăm, să ne lase să ne vedem de năcăzurile noastre, și să înceteze cu asemenea porniri de agitație, cari turbură spiritele populațiunii dela sate, cari au lipsă de liniște și unire.

Creдем că anchetele pornite vor arăta în adevărata lor lumină rolul trist, pe care l-au jucat în această afacere atât d-l maior, cât și finul său cu ortacii lui.

Mai mulți săteni.

ULTIMA ORA

CRIZA POLITICA INTERNA SE CLARIFICA

Blocul partidelor național, țărănesc și al poporului s'a realizat.

Gvernul va trebui să plece în scurt timp.

În fața situației intolerabile creiată pe urma politicii guvernului Brătianu, în fața noii lovituri de Stat ce-a pus la cale cu Constituția tocmai în momentul în care țara are nevoie de o solidaritate a tuturor forțelor ei pentru salvarea din criza economică în care se zbate și față de înveninarea raporturilor politice — tratativele din cele trei partide, național, țărănesc și al poporului, au dus la un succes deplin. Acordul a fost încheiat.

Guvernul se află acum în fața unei forțe politice de neînving, având într'adevăr pe reprezentanții țării împotriva-i.

Consecințele acordului se vor simți în curând. Orce va face acest guvern, el este de-acum definitiv condamnat.

Guvernul Brătianu, putem afirma, s'a trăit trairi și va pleca constrâns de întreaga țară la acest act, care astăzi mai poate ușura opera de salvare a țării din criza gravă în care a dus-o partidul liberal.

Iată ce scriu zisrele din București despre acordul încheiat:

„Universul“: „Am anunțat la timp tratativele urmate între partidele de opoziție pentru încheierea unui acord spre a duce laolaltă lupta contra guvernului.

Eri acordul a fost definitiv încheiat între următoarele partide: național-român, țărănesc și al poporului.

Șefii celor trei partide vor adresa țării un manifest comun.

„Dimineața“: „După lungi tratative, acordul dintre partidele de opoziție: național român, țărănesc și al poporului, a intrat în faza de realizare. În între-

vederea de azi noapte delegații celor trei partide au ajuns la un acord.

Delegații partidului național-român și al partidului poporului au avut puteri depline de a semna acordul.

Delegatul partidului țărănesc a declarat că trebuie să-l supie ratificării de către comitetul executiv al acestui partid.

Acest comitet se va întruni chiar astăzi spre a se pronunța.

Dacă și această hotărâre va fi favorabilă, acordul se va semna la noapte sau mâine dimineață.

Hotărârea aceasta a principalelor partide de opoziție, aduce o clarificare a situației politice.

Guvernul va avea acum în fața sa un bloc hotărât și nu se va mai putea vorbi de neînțelegerile din rândurile opoziției.

Aciunea ce se va porni acum contra lui, va duce repede la a soluționare a situației, care a devenit intolerabilă.

Informațiuni

La minele de lângă Beuthen, în Germania, a avut loc alături o catastrofă ale cărei proporții întrec toate catastrofele de până acum întâmplate în minele germane. Până acum au fost scoși din mine 116 morți; 75 de minieri se află încă în mină și există temerea că vor muri de gaze asfixiante. Președintele republicii a donat 2 milioane de mărci pentru ajutorarea familiilor celor morți.

În zilele de 25, 26 și 27 Februarie va avea loc o alegere suplimentară de deputat în cercul Ighiului, din județul Alba de Jos. Se știe că dl dr. Al. Vaida fusese ales în două cercuri, la Ighiu și la Sasca în Banat. D-sa ne prezentându-se la Cameră spre a opta pentru unul din cele două locuri, biroul l'a proclamat, din oficiu, ales al cercului Sasca, proclamând vacant locul de deputat de Ighiu. Partidul național va candida probabil pe dl dr. Valeriu Branisce. Liberalii nu și-au fixat până acum candidatura.

În sfârșit, când și guvernul e pe ducă, a fost mutat și judecătorul Șofeiu din Brașov la Cohalm. Fiindcă în alt loc nu putea exista, — l'a trimis ministrul de Justiție în cercul său electoral Scuită și va fi și aci șederea.

Primul următorul aviz: Pentru balul Crucii Roșii — Brașov biletele se vând numai de către d-nele comitetului local și nici o altă d-nă nu este autorizată a plasa bilete în numele Crucii Roșii.

D-nul Gh. Șerban anunță căsătoria sa cu d-șoara Marioara Aldea Aldea, Satulung, 1923.

La magaziile Băncii Generale a Țării Românești, Sucursala Brașov, str. Gărd 45 (Antrepozitele Generale pentru Ardeal): se găsește în permanență, în depozit, făină de grâu de ambele cantități, producția „Morii Teleorman” Alexandria, cu prețurile maxime stabilite; precum și grâu și porumb (ucuruz) cu preț de concurență, în orice cantități de la un hecto în sus.

Pentru cantități mai mari (se vinde și cu vagoni), comenzile se vor adresa FEDERALEI COOPERATIVELOR SĂTEȘTI BRAȘOV (str. Porții 47), care are reprezentanța Morii pentru întreg Ardealul, precum și la Banca Generală a Țării Românești, Sucursala Brașov; — iar pentru cantități mai mici, direct la magazine (Antrepozite, Antrepozitele fost „Albina” magazia Nr. 3 etaj), unde se va face și plata.

Se primesc comenzi și se efectuează prompt și pentru alte localități, prezentându-se însă odată cu comanda și Certificatul Prefecturii sau Primăriei comunei unde se transportă grâul sau făina (conform formularelor stabilite de Oficiul de control al Pânel).

La comenzi de minimum 1000 kgr. în raza orașului, marfa se transportă la domiciliu, contra taxei de camionaj.

Cooperativele Sătești inserise la „FEDERALA” pot cumpăra încă la aceleași magazine — conform circularilor date — bumbac Anglo-Siryan cu preț mult mai redus decât al pieței.

La Federația Cooperativelor se pot face comenzi cu vagonul și pentru făină presat, de bună calitate, care se vinde cu preț convenabil.

3343 8-5

Henric Lang

Atelier de fotografii artistice, Brașov, str. Porții 52. Telefon 746.

Specialitate: Fotografii de copii la moment.

3343 8-5

Ameliorarea situației în ținutul Ruhr.

Paris. (Rador.) — Activitatea pe căile ferate din ținutul Ruhr-ului s'a reluat. Șeful gării Koblenz, fiind vinovat de ciocnirea trenurilor, a fost trimis în fața Curții marșiale.

Paris. (Rador.) — Germania a adresat o notă Comisiei de reparațiuni în contra deciziei prin care se refuză moratoriul Germaniei, cerând Comisiei să stabilească din nou capacitatea de plată a Germaniei. Această acțiune diplomatică este prima încercare de a se relua relațiile între Germania și Franța.

Inchiderea universității din Cluj.

Cluj. — Senatul universitar a hotărât închiderea universității din Cluj, pe timp nelimitat.

La intrunirea de ieri seară a studențimei creștine din Cluj s'a primit hotărârea studențimei bucureștene de-a se continua până la sfârșit lupta, cu mijloace legale. Se va apela la Parlament.

Bursa

2 Februarie 1923.

Cursul leului este în creștere la Zürich și la Paris.

La Bursa din Zürich, leul cotează 2.30 — ceea ce a provocat o urcare a leului și la Paris și la București.

Făcând paritatea obținem:

Francul francez	lei	13.85
Dolarul	lei	232.—
Francul elvețian	lei	43.45
Lira sterlină	lei	1081.90
D.naral	lei	2.19
Coroana cehoslovacă	lei	6.19
Lira italiană	lei	10.85

La Paris, cotele Bursei au înregistrat: Francul francez 720 Dolarul 227.— Lira sterlină 1059.—

La București creșterea leului este și mai evidentă și are tendință de urcare. Fluctuațiile de bursă sunt extrem de dăunătoare. După căderea leului, creșterea lui tot atât de precipitată arată puterea speculei ce se face cu valuta noastră.

Ziarul „Universul” crede a ști că ministrul României la Paris a descoperit pe speculatori. Ei ar fi Standard Oil și Banca Persiană împreună cu bănci românești.

Ar fi nelesar o precizare oficială.

Declarații și fapte

D-l Brătianu Ion la banchetul „fuzinei” d-lor Inculț și Nistor cu partidul liberal:

„Noi vrem o viață puternică de Stat pe temelii democratice. Vrem dezvoltarea regimului constituțional, în deplină ordine și legalitate, o viață politică parlamentară.”

Iți vine să pufnești de râs — fiindcă nu este locul să te mai indignezi.

Democrație liberală — cu restrângerea libertăților cetățenești înscrisă în noua Constituție liberală.

Democrație — cu suprimarea libertății presei!..

Regim constituțional — când bunul plac și ura politicismului sunt căuzele guvernării de azi.

Ordine și legalitate — când ai frământări primejdioase în țară, și țara geme sub regimul de ex lex al Brătienilor.

O viață politică parlamentară — când ai un Parlament al ornelor furate!

D-l Brătianu, de sigur, și-a bătut joc de conmesenii de la banchetul, la care a vorbit așa cum a vorbit. Bătrânii cinici sunt o plăcere în a persia tocmai păcatele lor, pozând în candidi moralști.

Dar ce zice nefericitul de cetățean, când vede că țara e pe mâna unor astfel de oameni?!

Constatari

D-l Vintilă Brătianu a prezentat, la Cameră, în calorile cele mai roze, opera guvernului pentru consolidarea țării.

Foarte bine! Dar rezultatele reale acestei opere sunt negative!

Leul crește și scade la voia speculanților — pe urma neîncrederei străinătății în opera de consolidare liberală. Tratatul devine tot mai scump și îmbogățit peste noapte răsar ca ciupercile.

Cui se datorează acestea? D-l Vintilă Brătianu are aerul că nu știe, nu vede.

Szu „crede ce-ți spun eu, nu ceea ce vezi tu!”... Sau: n'ai grijă, peste 40—50 de ani are să fie bine — de-oramdată suferă că este patriotic să suferi.

„Viltorui” are noul motive a crede că acela care nu mai pot suporta fărâciura adusă pe urma operei de consolidare liberală — sunt răi patrioți, poate chiar trădători de țară!..

În ședința de Joi a Camerei liberale s'a pronunțat cuvântul „prestigiul”!

Imediat s'a născut un scandal enorm. Era și natural: așa ceva nu poate exista într'o adunare de deputați scoși prin ajutorul nopții Sfântului Arhur!

După ce-a tolerat întinderea mișcării studențești antisemite — guvernul vrea să arate că știe a fi energic, când nu mai are nevoie de diversivunza ce-a pus la cale, înveninând sufletele tinerimii noastre...

Convocare. Sindicatul național „Avram Iancu” din Brașov invită pe această cale pe toți membrii Sindicatului la Adunarea generală ordinară, ce va avea loc în ziua de 4 Februarie a. c. la orele 3 p. m., în sala de gimnastică a liceului de fete „Principesa Elena”, cu următoarea ordine de zi: 1) Dare de seamă asupra activității din anul expirat. 1) Alegerea noului comitet.

Adunările va premerge o șezătoare organizată cu concursul liceului de fete și al d-lui profesor Mihail Eliescu, care va vorbi despre Unirea Principatelor. Începutul la ora 3 p. m. — Comitetul.

Continuarea textului pe pagina 4-a.

Neîntrecut este produsul, din materialele cele mai excelente, adevărat săpun Schicht marca „Cerb”

Mărea și extraordinara putere a sa de curățire, economisește muncă multă și conservă rufăria, afară de aceasta, fiind de o spornicire imensă, este și săpunul cel mai ieftin.

Observați marca „CERB” (marca depusă).

Reprezentant în Brașov: GUIDO FITZ, Târgul Cailor Nr. 20.

8086 8-4

Vânătoarea iepurilor a fost oprită cu începere de la Februarie până la 13 Septembrie. Vânzarea iepurilor impușcați va fi oprită cu începere de la 7 Februarie. Dela această dată, toți contravenienții vor fi dați judecăței, conform legii vânătoarei.

Asociația medicilor. Medicii din oraș și provincie sunt invitați la ședința de joi, 8 Februarie, ora 8 seara în camera separată a Asociației Industrieșilor (Gewerbeverein). Ordinea zilei: 1) Comunicare despre 4 cazuri rare de chirurgie. 2) Chestia honorarelor.

Daruri. D-l Constantin I. Pietraru-Câmpina donează pentru fondul „D. Făgărășanu” al elevilor săraci, bolnavi dela liceul „A. Șaguna”, suma de 2000 lei. Fabrica de hârtie Zărnești S. A. R. prin d-l director Duschenes, dăruiește pe seama Mesei studenților dela liceul „Andrei Șaguna” suma de 200 lei. Asemenea soc. sodalilor români „Lumina” din loc pentru fondul „Dr. V. Saftu” 500 lei. Sincere mulțumiri. — Direcțiunea liceului „Andrei Șaguna”.

Laborator Roentgen modern, cu aparatele cele mai noi, uzină electrică proprie, sub manipularea Dr. Papp Ludovic, Str. Orfanilor 25. Medic conducător Dr. Iuliu Fischer, specialist. Fotografii, și transluminări precum și vindcări cu razele Roentgen și cu raze ultraviolete (cvarț), zilnic și în orice oră din zi.

Dactilografă,

cunoscând stenografia cât și limba română, germană și maghiară, caută spre imediată angajare Fabrica de sticlă Turda S. A. Interesații își vor înainta cererile menționând adrese, indicând pretensiunile ce le are.

3554 1-1

Subsemnatul, am onoare să aduc la cunoștință onor. public din Brașov, cure a participat la concertul meu de violină din ziua de Joi, 1 Februarie, că, în acea seară, am fost nevoit să cânt pe o violină streină, violină de exercițiu iar nu de concert, cu un arcuș ce nu se potrivea pe mâna mea, aceasta din cauză, că soldatul ordonanță trimis de mine să ducă violina la sala Apollo, a răătăcit, ducând-o la altă sală; în care caz, m'am văzut nevoit, pentru a nu face publicul să aștepte, să mă expun a cânta pe o violină streină. Pentru a da prilej onor. public să aprecieze ce riscat lucru este a cânta pe o violină streină, și ce înseamnă a cânta pe violina ta proprie, în curând voi anunța un nou concert în aula liceului Andrei Șaguna, la care voi invita grauit publicul cunoscător de muzică din Brașov.

3560 1-1 Locof. Rusovici, B. V. de M.

Toate soiurile de
OGLINZI
(Coțate și uzate)
se refac din nou la firma
HANS BORGER,
3486 pictor de firme, 8-8
Nr. 68. Strada Spitalului Nr. 68.

Se angajează

o meditatoare

pentru limba franceză și germană.
Informații la Adm. ziarului. 3559 1-8

De vânzare. Un imobil în comuna Satulung (jud. Brașov) compus din un salon de prăvălie, cinci camere de locuit, magazii, grajd, grădină cu pomi roditori, construcție din cărămidă. Proprietar RADU G. ALDEA.
A se adresa Constanța, strada Mercur Nr. 5. 3635 7-15

Cremă de parchet

Marca

„VULTUR”

are pe timp
indelungat
mirosul de ceară
și
conservă poleiala.

8095

Bun funcționar sau funcționară

cunoscând limbile germană și română, mașina de scris, eventual și stenografia, se caută pentru imediată angajare de către o firmă de primul rang din localitate. — Oferte sub „Serios” la Administrația acestui ziar. 3557 1-1

„Saxonia” Nr. 426.

Gospodine!!!

Aprovizionați-vă
: din timp cu :

Conserve de legume și bulion

din cele mai renumite
: fabrici din țară :

Soc. „AGECO”,

Secția Coloniale

26. Șirul Inului 26.

Prețurile cele mai convenabile.

3560

2-8

Saxonia 424 3551 1-1
Avem onoare a aduce la cunoștința P. T. Public, că am deschis pe piața locală sub firma:
„EDELWEIS” Confecciune de Rufărie
I. Henning și H. Contesweller, strada Neagră-Nr. 12, un atelier de confecționat rufărie, unde se efectuează rufărie de dame, bărbați și pentru pat, până la cele mai fine.
Pentru a efectua toate acestea în primul ordin pe piață, garantăm conducătoarea noastră tehnică, care absolvând o școală profesională în Viena cu succes, este în stare a îndeplini toate cerințele în această branșă.
Aveți bunătatea de a ne onora cu încrederea D.-voastră, căreia ne vom arăta totdeauna demni.
Rugându-vă a lua notă de iscălitura noastră, ne recomandăm D.-v.
Cu toată stima și respect
„Edelweiss”, Confecciune de rufe,
I. Henning și H. Contesweller.

„Saxonia” Nr. 193. 3404 14-0
Albituri pentru
dame, domni și copil.
Garnituri de in pentru sofragerii și cafea în executarea cea mai simplă până la cea mai fină, se vinde **cu prețul fabricii** la firma
Franz Gross,
strada Porții Nr. 7.

REUMATISMUL

gutta, artritisul, durerile de picioare, de mâini, dureri de șeale etc. se vindecă radical cu Reumasol Vorel pomadă antireumatismală, Urotisana ceai diuretic și Thermovata Vorel, vată antireumatismală. Se găsește la drog. și farm. — Contra mandat postal de Lei 70 se trimite întreg tratamentul fără altă cheltuială, la care se adaugă grauit broșura: Cum se vindecă Reumatismul și Gutta. Dep. FARMACIA VOREL PIATRA-N.

FREDERIC CZELL & FII

Grupa CAROL CZELL
Biroul Central: Str. Principele Carol, 17.
Depozit General: Brașov-vechiu, str. Lungă, 97.
Comenzile pentru bere, vin și lichieri se primesc sau prin poștă sau prin telefon Nr. 72 și 38.
Bere comandată peste 25 sticle se transportă la domiciliu, totuși vinurile de masă și desert, precum și toate lichierurile fine.
La dorință trimetem preț-curent.

BANCA URBANA

SOCIETATE ANONIMA PE ACȚIUNI — CAPITAL 15.000.000 LEI.
București. — Strada Poștei Nr. 3 — București.
SUCURSALE: Silistra și Bazargic.

PROSPECT DE SUBSCRIERE

Consiliul de administrație în ședința sa dela 18 Noemvrie 1922, în baza art. 5 din statute, a decis completarea capitalului dela 15.000.000 la 20.000.000 Lei printr-o nouă emisiune de 10.000 acțiuni la purtător a câte 500 Lei valoare nominală fie-care.

Noua emisiune se oferă numai vechilor acționari în proporțiune de una acțiune nouă la trei vechi. Acțiunile pentru care nu se va exercita dreptul de preferință se vor atribui de Consiliul de Administrație cum va crede de cuviință. Dreptul de preferință se va putea exercita de vechii acționari în termen dela 15 Ianuarie la 15 Februarie 1923.

Valoarea acțiunilor se va achita integral la subscriere.

Pentru fie-care acțiune se va plăti câte 25 Lei pentru acoperirea cheltuielilor de emisiune.

Nouii acționari vor avea dreptul la dividend dela 1 Ianuarie 1923.

Subscrierile se primesc la sediul Băncii „Urbana” București, str. Poștei No. 3 și la sucursalele Băncii noastre din Bazargic și Silistra.

Subscrierile din provincie se pot trimite la București prin sucursalele Băncii Naționale.

Consiliul de administrație.

3544 8-2

TIPOGRAFIA A. MUEBAND, BRANISCE & COMP. BRAȘOV.